

Sygn. akt: XXVI GC 553/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie

XXVI Wydział Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Babiński

Protokolant: protokolant sądowy Jakub Wierciński

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa **P. K.**

przeciwko **(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

o stwierdzenie nieważności uchwały, uchylenie uchwały

I. uchyla uchwałę nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. z dnia 20 czerwca 2017 r. (akt notarialny Rep (...) nr (...));

II. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz P. K. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem kosztów procesu.

SSO Grzegorz Babiński

Sygn. Akt: XXVI GC 553/17

UZASADNIENIE

Powód P. K. wniósł przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o stwierdzenie nieważności uchwały nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia W. z dnia 20 czerwca 2017 r. w przedmiocie zmiany umowy jako uchwały sprzecznej z ustawą. Ponadto w przypadku nieuwzględnienia stwierdzenia nieważności wniósł o uchylenie tej uchwały.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest wspólnikiem spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Posiada (...) udziałów o łącznej wartości (...) zł. Pozostali wspólnicy W. J. oraz W. F., będący również członkami zarządu posiadają również po (...) udziałów o łącznej wartości (...) zł (odpis z rejestru przedsiębiorców – k. 22 – 24).

W spółce powstał konflikt pomiędzy wspólnikami – W. F. i W. J. z jednej strony a powodem P. K. z drugiej strony. Powód wstąpił do spółki w związku z propozycją inwestycyjną dwóch pierwszych wspólników. W związku z tym uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 16 lutego 2016 r. podwyższono kapitał zakładowy spółki, a nowe udziały zostały objęte przez powoda i pokryte przez niego wkładem pieniężnym w kwocie (...) zł. Powód na początku 2017 r. zgłosił pozostałym wspólnikom zarzuty co do rentowności prowadzonej działalności. Podjęte zostały rozmowy związane z wystąpieniem powoda ze spółki. Prowadzone negocjacje nie doprowadziły do ustalenia ceny udziałów powoda, jak też ich zbycia na rzecz pozostałych dwóch wspólników, także nie doszło do porozumienia odnośnie nabycia przez powoda udziałów dwóch pozostałych wspólników (e – mail – k. 97 -98, 99, Akt notarialny

z dnia 16 lutego 2016 r. – k. 27 – 33, e – maile – k. 100 -102, pismo – k 46m e – mail – k. 53 V). W. F. i W. J. są również jedynymi współnikami spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także jej członkami zarządu. Przedmiot jej działalności w zakresie: Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi pokrywa się za zakresem działalności pozwanego (odpisy z KRS – k. 104 V, 23 V). Do zaognienia konfliktu doszło na tle uczestnictwa w przetargu na zakup nieruchomości położonej przy ul. (...) Z., gdzie ofertę złożyła również spółka(...) sp. z o.o. w W. (oferta na przetarg – k. 106, wezwanie do zapłaty – k. 34), a w którym zamierzał uczestniczyć także powód (e – mail – k. 101 V). W dniu 19 kwietnia 2017 r. powód złożył do Centralnego Biura Antykorupcyjnego zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez W. F. i W. J. usiłowania czynu zabronionego zakłócenia przetargu publicznego opisanego w art. 305 § 1 k.k. (zawiadomienie - k. 108)

Pismem z dnia 5 czerwca 2017 r. zarząd pozwanego wystosował do powoda zaproszenie na Zgromadzenie Wspólników ze wskazaniem porządku obrad. Wśród porządku obrad była zmiana umowy spółki, w treści zaproszenia wskazano co obejmują proponowane zmiany (zaproszenie – k. 25 - 26).

W dniu 20 czerwca 2017 r. odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki (...) sp. z o.o. Uczestniczyli w nim wszyscy współnicy . Uchwałą nr 9 z dnia 20 czerwca 2017 r. postanowiono zmienić umowę spółki w ten sposób, że uchylono dotychczasowy tekst umowy spółki i uchwalono nowy tekst umowy spółki. Przeciwno uchwale głosował tylko powód P. K., zgłoszono sprzeciw, w związku z tym, iż współnik P. K. nie miał możliwości wcześniejszego zapoznania się ze zmianami w umowie spółki, zaś w kontekście sporu z pozostałymi współnikami zmiany godzą w niego jako współnika (Akt Notarialny z dnia 20 czerwca 2017 r. Rep (...) nr (...) – k. 10 – 21).

Powołany wyżej stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o wskazane dokumenty i wydruki, które nie budziły wątpliwości co do wiarygodności. Należy wskazać, iż w zasadzie powołany stan faktyczny nie był sporny między stronami. Sąd dokonując opisu okoliczności, związanych z konfliktem między współnikami, przedstawił wynikające z niekwestionowanych dowodów poszczególne zdarzenia, etapy.

W żadnym wypadku nie jest to ocena zasadności argumentów i zarzutów któregoś ze współników – kwestia ta bowiem nie była istotna dla sprawy, ponadto w oparciu o przedstawione dowody i stanowiska stron, ocena ta nie byłaby możliwa do przeprowadzenia. Zasadnicze znaczenie ma to, iż pomiędzy współnikami istnieje konflikt, jak też o co się on toczy.

Sąd zważył co następuje:

Nie było zasadne żądanie stwierdzenia nieważności uchwały nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki. Zasadne było przy tym żądanie ewentualne uchylenia przedmiotowej uchwały.

Co do zasady powód jest legitymowany do żądania zarówno stwierdzenia nieważności, jak też uchylenia uchwały. Powód głosował przeciwko uchwale, jego sprzeciw został zaprotokołowany (art. 250 pkt 2 k.s.h. i art. 252 § 1 k.s.h.). Zachowany został też termin określony w art. 252 § 3 k.s.h. oraz w art. 251 k.s.h.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do stwierdzenia nieważności wskazać należy, iż nie została spełniona przesłanka z art. 252 § 2 k.s.h. sprzeczności uchwały z ustawą. Tą sprzeczność powód upatrywał w naruszeniu art. 238 § 2 k.s.h. Zgodnie ze wskazanym przepisem w zaproszeniu należy oznaczyć dzień, godzinę i miejsce zgromadzenia współników oraz szczegółowy porządek obrad. W przypadku zamierzonej zmiany umowy spółki należy wskazać istotne elementy treści proponowanych zmian.

Przepis ten odnosi się do istotnych elementów treści, co oznacza, że mogą być to propozycje, które jednak nie muszą wyczerpywać możliwości dyskusji. Ich rozwinięcie następuje dopiero w toku zgromadzenia, dyskusji, negocjacji, uzupełnień. Zgodzić się w tym miejscu należy z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 lutego 2013 r., I ACa 764/12, Legalis, iż celem art. 238 § 2 KSH jest niedopuszczenie do podjęcia uchwał, które mogłyby stanowić zaskoczenie dla współników. W przypadku zamierzonych zmian umowy ustawowym warunkiem gwarantującym osiągnięcie tego celu jest przytoczenie w ogłoszeniu jedynie istotnych elementów treści proponowanych zmian.

Pojęcie istotności elementów proponowanych zmian jest nieostre, wymaga zawsze odniesienia się do konkretnego przypadku. Uwzględniając cel regulacji art. 238 § 2 k.s.h., tj. w szczególności to, iż dana zmiana nie może być zaskoczeniem dla wspólnika, jak też to, iż musi mieć on możliwość oceny, czy w ogóle zagadnienia i zakres zmian wymagają jego uczestnictwa w zgromadzeniu, podnieść należy, iż z całą pewnością zaproszenie z dnia 5 czerwca 2017 r. odpowiadało powyższej regulacji. Chodzi tu przede wszystkim o ścisły związek między proponowaną w zaproszeniu zmianą umowy spółki a finalną postacią uchwały. I tak z kwestią podwyższenia kapitału zakładowego jest związane objęcie nowych udziałów i rozszerzenie możliwości ich objęcia w zamian za wkład w formie niepieniężnej nie stanowi istotnego odstępstwa od proponowanej zmiany. Co do zasad dobrowolnego umarzania udziałów, w zaproszeniu określono co będzie przedmiotem uchwały – zasady oferowania, nabywania, terminy płatności – zaś uchwała uszczegółowiła tylko poszczególne kwestie. Podobnie sytuacja przedstawiała się odnośnie przymusowego umarzania udziałów – wskazano w szczególności jako przyczynę – wykonywanie działalności konkurencyjnej. W uchwale dokonano doprecyzowania pojęcia działalności konkurencyjnej, jak też podmiotów powiązanych. Także jeśli chodzi o określenie zasad poufności doprecyzowano w uchwale to pojęcie.

Tym samym nie doszło do naruszenia art. 238 § 2 k.s.h.

Sąd uznał jednakże, iż spełnione zostały przesłanki z art. 249 § 1 k.s.h. Zgodnie z powołanym przepisem uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Przedmiotem skarżonej uchwały była zmiana umowy w ten sposób, że uchyla się dotychczasowy tekst umowy i uchwała nowy tekst umowy spółki o określonym brzmieniu. Powyższe wskazuje na integralność wskazanej uchwały, jej niepodzielność. Tym samym, nie można, zdaniem sądu, w przypadku zakwestionowania tylko części z wprowadzonych zmian w umowie spółki, orzec o częściowym uchyleniu uchwały. Zgodzić się należy w tym miejscu z wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 1 marca 2007 r., I ACa 155/06, Legalis, zgodnie z którym nie jest dopuszczalne uchylenie jedynie części uchwały zgromadzenia wspólników spółki z o.o. zaskarżonej na podstawie art. 249 KSH.

Trudno uznać iż, przy wyłączeniu wadliwych zmian umowy spółki, zgromadzenie podjęłoby uchwałę co do pozostałych zmian, tym bardziej iż wszystkie zamieszczone zostały w jednej uchwale. Tym samym kwestionując tylko niektóre ze zmian umowy spółki, należało uchylić całą uchwałę w przedmiocie nowego tekstu umowy.

Sąd uznał, iż zmiana umowy spółki określona w § 11 nowej umowy, który nazwany został umorzenie przymusowe udziałów narusza dobre obyczaje i ma na celu pokrzywdzenie wspólnika – powoda. Zgodnie z wprowadzoną zmianą umorzenie przymusowe udziałów bez zgody wspólnika może nastąpić na podstawie uchwały Zgromadzenia Wspólników w przypadku m. in., gdy wspólnik wykonuje czynności konkurencyjne wobec Spółki bez jej zgody wyrażonej w formie uchwały Zgromadzenia Wspólników, pełni funkcje członka zarządu, doradcze, zarządcze lub w organach nadzoru spółek konkurencyjnych bez zgody Spółki wyrażonej w formie uchwały Zgromadzenia Wspólników, wspólnik uczestniczy bezpośrednio, pośrednio lub poprzez podmioty powiązane w przedsięwzięciach lub spółkach konkurencyjnych wobec Spółki bez jej zgody wyrażonej w formie uchwały Zgromadzenia Wspólników. W ust. 4 wskazano, iż przez podmioty powiązane uznaje się wszelkie spółki oraz podmioty, w których Wspólnik oraz członkowie jego najbliższej rodziny (małżonek, rodzice, zstępni), posiadają, bezpośrednio lub poprzez inne podmioty, udziały lub akcje w kapitale zakładowym danej spółki lub uczestniczą kapitałowo lub osobowo w danym podmiocie lub też mają decydujący wpływ na wybór organów zarządzających lub na prowadzoną działalność gospodarczą; spółki, w których Wspólnik lub członkowie jego najbliższej rodziny (małżonek, rodzice, zstępni) wchodzi w skład organów korporacyjnych (k. 15).

Wskazać należy, iż podjęcie działalności konkurencyjnej może być ustanowione jako jedna z podstaw przymusowego umorzenia udziałów, zgodnie z art. 199 § 1 i 2 k.s.h. Podnieść jednak należy, iż instytucja ta nie może być wykorzystywana jako sposób wykluczenia niewygodnego wspólnika ze spółki. Przyczyny stanowiące podstawę do podjęcia uchwały o umorzeniu udziałów muszą być określone precyzyjnie, w taki sposób, aby nie było żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Wskazać należy, iż kontrola właściwego, zgodnego z art. 199 k.s.h. określenia przyczyn

umorzenia, może nastąpić już na etapie wprowadzenia takiej regulacji w umowie spółki, tak jak w niniejszej sprawie. Bowiem stanowi to już zagrożenie dla sytuacji spółki, czy też określonego wspólnika. Nie da się zaaprobować poglądu, iż dopiero powzięcie uchwały o umorzeniu udziałów w oparciu o taką regulację może być przedmiotem powództwa o uchylene uchwały. Sprzeczne z dobrymi obyczajami uchwały należy bowiem eliminować z obrotu już od chwili ich podjęcia, a nie dopiero gdy wywrą skutek prawny, często nieodwracalny.

Powołana zmiana jest określona niezwykle szeroko. Jeśli przyjąć, iż prowadzenie osobiście działalności konkurencyjnej jako osoba fizyczna, bądź też w formie spółki – jako członek organu zarządzającego da się w sposób precyzyjny ustalić, to z całą pewnością takiego wniosku nie da się wywieść gdy wspólnik uczestniczy bezpośrednio, pośrednio lub przez podmioty powiązane w przedsięwzięciach lub spółkach konkurencyjnych. Nie wiadomo co ma oznaczać przedsięwzięcie. Definicja podmiotów powiązanych jest tak skonstruowana, iż w zasadzie daje możliwość bardzo szerokiej interpretacji. Nie ma żadnego uzasadnienia, aby obciążać wspólnika działalnością członków najbliższej rodziny i to także gdy posiadają oni nawet przez inne podmioty udziały lub akcje. Nie wiadomo co ma oznaczać uczestnictwo kapitałowe i decydujący wpływ. Poza tym jak określić posiadanie przez inne podmioty udziałów bądź akcji, jak ma się tu przedstawiać stosunek właścicielski wspólnika do tych udziałów i akcji. Takie ujęcie działalności konkurencyjnej nie tylko stwarza pole do szerokiej interpretacji, ale także stoi w sprzeczności ze swobodą działalności gospodarczej, poza tym ustanawia odpowiedzialność za działania innych osób (członków najbliższej rodziny). Nie można przy tym oczekiwać ewentualnej kontroli zastosowania tej regulacji dopiero na etapie uchwały o umorzeniu udziałów, ale ocena powinna być dokonana w chwili obecnej na etapie zaskarżenia uchwały o zmianie umowy spółki. Z całą pewnością taka zmiana jest nie do pogodzenia z zasadami lojalności, bezpieczeństwa korporacyjnego, czy też odpowiedzialności za własne działania, stanowi istotne zagrożenie dla udziałów wspólnika, w przypadku ułożenia się określonych stosunków pomiędzy wspólnikami.

Zmiana ta dotyczyła wszystkich wspólników, jednakże dopiero uchwała zgromadzenia mogła prowadzić do umorzenia udziałów na jej podstawie. Tym samym wspólnicy mogą się czuć bezpieczni, prowadząc nawet działalność konkurencyjną, o ile mają większość głosów na zgromadzeniu.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Zgodzić się należy w tym miejscu z Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 marca 2017 r., I ACa 1322/16, Legalis, iż dla oceny uchwały walnego zgromadzenia w świetle przesłanek przewidzianych w art. 249 § 1 KSH znaczenie może mieć m.in. sposób powstania spółki, charakter więzi prawnych łączących wspólnika ze spółką (eksponowanie elementu osobowego), konieczność zagwarantowania wspólnikom (w tym - mniejszościowym) wpływu na sposób funkcjonowania spółki i ukształtowanie personalne jej organów.

W spółce (...) sp. z o.o. z różnych przyczyn powstał konflikt pomiędzy wspólnikami, jednakże jedna grupa W. F. i W. J. posiadają większość, która pozwala im na przegłosowanie powoda na zgromadzeniu. Podjęcie uchwały w dniu 20 czerwca 2017 r. poprzedziły bezskuteczne negocjacje odnośnie zbycia udziałów przez powoda na rzecz pozostałych wspólników. Konflikt nabral na sile w związku z przetargiem na nieruchomości w Z.. Tym samym powód zasadnie może się obawiać, iż przymusowe umorzenie udziałów tak szeroko określone w skarżonej uchwale, wykorzystane może zostać jako instrument wykluczenia go ze spółki. Na marginesie należy wskazać, iż jak wynika z przedłożonego przez powoda odpisu z KRS (...) sp. z o.o. pozostali dwaj wspólnicy są zarówno wspólnikami, jak i członkami zarządu tej spółki, której część przedmiotu działalności jest tożsama z przedmiotem działalności powoda. Świadczy to o prowadzeniu przez nich działalności konkurencyjnej. Tym bardziej ewentualne wykorzystanie umorzenia przymusowego w stosunku do powoda z powodu prowadzenia działalności konkurencyjnej byłoby dla niego krzywdzące i nieetyczne. Wobec tego uznać należy, iż uchwała została podjęta w celu pokrzywdzenia wspólnika.

Z tych względów sąd orzekł na podstawie art. 429 § 1 k.s.h.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Powód wygrał sprawę, jego żądanie uchylenia zostało uwzględnione. Na należne od pozwanego na rzecz powoda złożyła się opłata sądowa od pozwu.

SSO Grzegorz Babiński

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

SSO Grzegorz Babiński